

Memòria històrica

Rehabiliten l'entrada dels refugis de les Deveses a la Fatarella

REDACCIÓ
TERRA ALTA

S'havien malmès pels passats temporals com el Glòria i el Filomena

El Consorci Memorial dels Espais de la Batalla de l'Ebre (COMEBE) ha rehabilitat l'entrada dels refugis que hi ha a les trinxeres de les Deveses, situades al terme municipal de la Fatarella, a la comarca de la Terra Alta.

Els darrers temporals ocorreguts a les Terres de l'Ebre (Glòria i Filo-

mena) havien malmès considerablement aquest espai emblemàtic de la Batalla de l'Ebre, que va quedar en un estat poc adequat per al turisme de memòria.

Els treballs de rehabilitació han consistit en dues actuacions paral·leles: d'una banda, la reposició dels sacs terrers que donaven accés als refugis situats a l'Espai Històric de les Deveses, tasca que ha dut a terme l'empresa de Batea Rams Domenech, SL, societat gestiona- da per l'arqueòleg terraltenc Pere Rams; de l'altra, l'empresa de Móra d'Ebre Ebrejardí ha dut a terme una sèrie de treballs de manteni-

Entre altres actuacions, s'ha reposat els sacs terrers que donaven accés als refugis. FOTO: JOAN REVILLAS

ment i conservació, com el desbrossament i l'acondicionament de l'indret per tal que aquest espai històric estigui en perfectes condicions per a la visita. L'import d'aquestes actuacions a les trinxeres de les Deveses és d'uns 3.000 euros.

Segons recorda el director del COMEBE, Joan Baptista Forcadell,

«els espais històrics i centres d'interpretació del Consorci dels Espais de la Batalla de l'Ebre formen part del conjunt patrimonial de la memòria històrica de Catalunya. El seu manteniment i conservació és, doncs, uns dels objectius d'aquest Consorci Memorial dels Espais de la Batalla de l'Ebre, per tal de garantir que gaudeixin

d'un estat òptim i adequat per a la seva visita pública».

Xarxa defensiva

L'espai històric de les Deveses formava part de la xarxa defensiva que l'exèrcit republicà va anar bastint al llarg de la riba dreta del riu, per tal d'aturar l'ofensiva franquista. Aquest espai ocupa els primers metres del camí dels Montagudells situat en un indret estratègic, pròxim al nucli urbà, i va ser ocupat per la 35a Divisió Internacional de l'exèrcit republicà el 25 de juliol de 1938.

La posició de les Deveses forma part de la xarxa de protecció del poble de la Fatarella. El refugi que encara es conserva el van construir els soldats de la posició i l'utilitzen com a cambra per dormir i lloc de resguard. A sobre del refugi es pot veure part de la línia de trinxera, de la qual és ressenyable la seva forma de ziga-zaga que permet reduir l'efecte dels projectils enemics i facilita la defensa. Originàriament, tenia prop de 180cm de profunditat, encara que els efectes de la sedimentació han reduït la seva profunditat a la mida actual.